

Lektor, teol.dr, Nicolai Winther-Nielsen, 3BM, DBI & Aalborg Universitet
Frederiksborgvej 205B, 2400 København NV, nwn@3bm.dk, tlf 51347929

Emdrup den 29. maj 2010

Provst
Gotfred Larsen
Søborgstræde 11
3700 Rønne

Ansøgning om igangsætning af projekt Østerlars Rundkirke Udstillinger 2010-2014

Ansøgning

På vegne af en bred gruppe af interesserede vil jeg hermed tillade mig at anmode Bornholms Provsti om at behandle en ansøgning om at entreindtægten i Østerlars Rundkirke øges, så der kan skaffes midler til et flerårigt kirkeligt formidlingsprojekt i kirken. Ansøgningen fremsendes efter anbefaling på Østerlars Menighedsråds møde den 20. januar 2010.

Projektet Østerlars Rundkirke Udstillinger går ud på, at kirken i turistsæsonens åbningstid udnyttes til en række særudstillinger og til opbygning af digitalt materiale til præsentation og undervisning omkring kirkens historie og formidling af bibelsk kulturhistorie. Projektet tager afsæt i interessen for konspirationsteorier om at Østerlars Rundkirke skulle være en tempelridderkirke, der skjuler en salomonisk skat. Projektet vil modgå disse påstande gennem forskellige videnskabeligt funderede oplysningstiltag.

Forslaget kan sammenfattes som følger:

Østerlars Rundkirke bruges 2011-2014 som udstillingslokalitet med henblik på at problematisere konspirationsteorier og i nye medieformer at formidle både Jerusalems kulturhistorie og Bornholms middelalderlige kirkehistorie. Det vil ske gennem opbygningen af fysiske udstillinger i kirken og virtuelle præsentationer på internettet, til gavn for øens turistliv, lokal kirkelig folkeoplysning og skoletjenesten.

Baggrund

Baggrunden for projektet er et mangeårigt samarbejde mellem journalist Jan Eskildsen fra Sandvig og undertegnede med henblik på at udrede trådene omkring Erling Haagensens teorier om at tempelridderne har skjult Salomos skat i Østerlars.

Under et besøg i Jerusalem i 2006 tog jeg derfor kontakt med kurator Nirit Shalev-Khislev fra Yad Ben Zvi Institutionen. I anledning af Jerusalems 3000 års jubilæum i 1996 opbyggede hun en udstilling om de arkæologiske udgravninger i Jerusalem 1909-1911, der er kendt som Parker-ekspeditionen, og som spiller en nøglerolle i Erling Haagensens konspirationsteori. Sammen med Jan Eskildsen og Nirit Shalev-Khislev udtænkte jeg derfor ideen om flytte udstillingen fra 1996 til Bornholm og åbne den i anledning af hundredeåret for Parker-udgravningernes afslutningen den 16-17. april 2011.

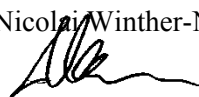
Den 26. september 2009 inviterede Østerlars Menighedsråd mig til at holde et foredrag om Jerusalems arkæologi i Gudhjem Kirke, hvor jeg præsenterede den spændende, men upåagtede forbindelse mellem Davidsbyen og Tempelbjerget i Jerusalem og Østerlars Rundkirke. Ved den lejlighed opstod ideen om at forhøje entreen til kirken med 5 kroner fra 10 til 15 kroner, så der skønmæssigt ville kunne blive 5-600.000 kroner årligt til at formidle de spændende kirkelige aspekter af kirkens kulturhistorie og belyse forbindelseslinjerne til kongetidens Jerusalem og tempelridderteoriene.

Østerlars Menighedsråd vedtog på sit møde den 29. oktober 2009 at støtte mit forslag om at udfærdige en plan samt at stå for en ansøgning til provstiet. Dette forslag er godkendt af Østerlars Menighedsråd den 20. januar 2010. I gruppen af interesserede medansøgere er det efterfølgende blevet besluttet, at projektet formelt set koordineres af firmaet 3BM (www.3bm.dk), og at jeg sammen med meddirektør Jens Bruun Kofoed har det fulde ansvar for administration og styring af projektets økonomi; som koordinator på projektet frikøbes jeg på deltid fra nuværende beskæftigelse. Firmaet forpligter sig til kvartalsvist at aflægge regnskab for anvendelse af entréindtægten til Østerlars Menighedsråd, og efter afslutningen af hver fase orienteres provstiet om projektets udvikling gennem en rapport.

I tilfælde af bevilling af ansøgningen vil der før hver ny fase blive udarbejdet en detaljeret projektplan og et budget, som tager højde for erfaringerne fra den forudgående fase. Af hensyn til 100 års jubilæet den 17. April 2011 håber vi, at det kan nås at justere entréindtægten allerede i indeværende turistsæson.

I håb om at denne ansøgning kan bevilliges

Nicolai Winther-Nielsen

Bilag 1: PROJEKTPLAN

Projektet Østerlars Rundkirke Udstilling har et kirkeligt formidlingsfokus, og det forener jødiske, katolske og lutherske traditioner i en større og spændende helhed, som anses for at have almen publikumsinteresse på Bornholm. Desuden vil projektet arbejde med de konkrete perspektiver i teori om persuasiv teknologi. Hidtil har projektet været omtalt i konferenceforumet for Persuasive Learning Objects and Technologies (<http://www.livssyn.hum.aau.dk/course/view.php?id=19>: login som gæst) hvor forskningsprojektet i en første udgave skitseredes i teksten A PLOT project for the Parker exhibition and Biblical archaeology. På dette site ligger også CV og anden information af relevans for projektdeltagerne.

BUDGET

Budgetoverslaget forudsætter at der er mindst 600.000 over 5 år, men besøgstallet forventes at stige i perioden. Som forberedelse til en projektansøgning er der indhentet et tilbud på at udarbejde udstillingsmaterialet fra Parker-ekspeditionen i Jerusalem. Udgiften hertil er anslået til 14.000 EURO, svarende til 104.188 i den aktuelle kurs (se bilag i email fra kurator Nirit Shalev-Khislev). Hertil må lægges udgifter til forsendelse af udstillingsgenstande fra Paris og øvrige udgifter til etablering af udstilling, i alt 130.000 kroner i 2010. Gennemførelse af denne udstilling er forudsætning for de næste faser.

- **Fase 1:** Fra sommeren 2010 og frem til april 2011 budgetteres med 600.000 til opbygning af udstilling på Bornholm:

Udstillingsmateriale (se bilag 1)	130.000
Projektkoordinering og opbygning af udstilling (frikøb)	150.000
Åbning af udstilling, konference 16-17 april 2011	100.000
Trykning af bog, brochurer: Jan Eskildsen	50.000
Hjemmeside og kommunikation: DKM	50.000
Research i Jerusalem, fotos og video om Jerusalems arkæologi	20.000
Konsulent, Jerusalems arkæologi: professor Araham Faust, Israel	20.000
Konsulent, udstilling og middelalder: Anders Bank Lodahl, Rudersdal Museer	20.000
Programmeringsarbejde og teknik, billeddatabase GoShare	20.000
Forsvarsmuseet: museumsleder Niels Geckler	20.000
Rejser til og fra Østerlars	20.000
- **Fase 2:** Fra april 2011-april 2012 opbygges en udstilling om Middelalderens rundkirke og på konspirationsteoriene. Der budgetteres med følgende aktiviteter i løst overslag og der lægges op til nærmere forhandling i tilfælde af bevilling:

Udstillingsmateriale: Jan Eskildsen	100.000
Projektkoordinering (frikøb)	100.000
Materiale til skoletjeneste: DKM	150.000
Forsvarsmuseet: museumsleder Niels Geckler	50.000
Trykning af bog, brochurer	50.000
Research i Europa, fotos og videoer om rundkirker	50.000
Konsulent, udstilling og middelalder: Anders Bank Lodahl, Rudersdal Museer	20.000
Programmeringsarbejde og teknik	20.000
Rejser til og fra Østerlars	40.000
- **Fase 3:** Fra april 2012 og frem til slutningen af 2014 opbygges persuasivt læringsmateriale til virtuel og fysisk udstillingsaktivitet. Denne toårige fase fokuserer både på opbygning af digitalt materiale om Jerusalems historie og Bibelens arkæologi og om Middelalderens historie.

Projektkoordinering (frikøb)	400.000
E-læring baseret på PLOT-teorien	300.000
Virtuel udstillingsteknologi	300.000
Foto og bibelsk arkæologi: Jens Bruun Kofoed	300.000
Udstillingsmateriale: Jan Eskildsen	80.000
Materiale til skoletjeneste: DKM	100.000
Forsvarsmuseet: museumsleder Niels Geckler	50.000
Trykning, brochurer	100.000
Research, videoproduktion i Israel	100.000
Konsulent, udstilling og middelalder, Anders Bank Lodahl, Rudersdal Museer	20.000
Programmeringsarbejde og teknik	40.000
Rejser til og fra Østerlars	20.000

ANSØGERE

Bemærkninger om deltagerne i projektet:

- 3BMs projektkoordinering dækker primært delvis frikøb af **Nicolai Winther-Nielsen** fra nuværende job, men derudover også betaling for administration og øvrige udgifter til indkøb hos 3BM, der dokumenterer projektets økonomi over kirkelige myndigheder.
- **Jan Eskildsen**, journalist, har lavet den journalistiske research, og skal deltage i al formidling og udgivelser finansieres
- Direktør **Simon Kangas Larsen** er ansøger på vegne af Danmarks Kirkelige Mediecenter, og DKM forestår opbygningen af en skoletjeneste ud fra erfaringerne fra det digitale konfirmandarbejde, gerne i samarbejde med Center for Persuasiv Design ved Aalborg Universitet. DKM står også for opbygning af hjemmeside for projektet.
- Museumsleder **Niels Geckler** fra Forsvarsmuseet forestår Kirkeborg-projekt (se bilag 3)
- **Anders Bank Lodahl** er cand. mag i historie med speciale i middelalder. Han har været involveret i opbygningen af Munk Museum i Vedersø, og erfaringerne herfra udnyttes i projektets udstillingsideer. Er nu ansat på Rudersdal Museer, men vil være i stand til at forestå videndeling mellem Munk Museum og Østerlars Rundkirke Udstillinger.
- Historiker og teolog **Jens Bruun Kofoed**, DBI, varetager budgetstyring på vegne af 3BM, og forestår projekt om kulturel erindring med henblik på en præsentation af Jerusalems historie på baggrund af Kan'ans, Israels og Judas historie på Gammel Testaments tid.
- Arkæolog, Professor **Araham Faust**, Bar Ilan Universitet i Ramat Gan, Israel, er en af lederne af de arkæologiske seminarer om Jerusalem, og han vil stå for den arkæologi-faglige information.

ØVRIGE DELTAGERE

Hvis første fase af projektet bevilliges straks uden forbehold, så der er finansiering for projektet sker følgende:

- Nicolai Winther-Nielsen nedsætter straks en projektgruppe og indkalder denne gruppe til *kick-off* møde; her deltager Jens Bruun Kofoed, Jan Eskildsen, Anders Bank Lodahl og Simon Kangas Larsen, og herefter sættes fase 1 i gang hurtigst muligt (bilag 1).
- Center for computermedieret Erkendelse ved Aalborg Universitet kontaktes under forbehold af bevilling af EuroPLOT i efteråret 2010.¹ Hvis dette ikke bliver aktuelt, vil projektgruppen tage kontakt til Vordingborg Borgcenter (se bilag 4), Leeds Metropolitan University (medansøger på EuroPLOT) og/eller andre mulige projektpartnere, der kan udarbejde ny PLOT teknologi til projektet.

PROJEKTETS BÆREDYGTIGHED

3BM vil opbygge projektet, så det kan hvile i sig selv efter opbygningsfasen, og så eventuelle indtægter bruges til bedre formidling udover udstillingsfaserne.

- 3BM opbygger og vedligeholde digital information så kirkelige myndigheder kan tage stilling til brug af yderligere overskud, og ansøgerne vil blive præsenteret for en bæredygtig forretningsmodel for det virtuelle materiale, så det kan fremme kirkelig formidling i fremtiden.
- Vi forestiller os at præster, lærere og kateketer efter nærmere aftale stiller sig til rådighed for skoletjeneste og rundvisning, og at det digitale stof i øvrigt bruges til forberedelse af besøg i Østerlars Rundkirke. Det er en forudsætning at Østerlars Rundkirke ikke pålægges yderligere udgifter end dem der findes i forvejen i forbindelse med turistbesøg, eller selv beslutter sig for eventuelt yderligere engagement.

¹ Der er indsendt en EU-ansøgning kaldet EuroPLOT. Projektet skal løbe fra november 2010 til oktober 2013. Aalborg Universitet repræsenteret ved **Center for Computermedieret Erkendelse** og Kaj Munk Forskningscenteret indgår i EU-ansøgningen mhp opbygning af Persuasive Learning Objects and Technologies (PLOT) til brug for uddannelse og skoletjeneste. Hvis EU-projektet bevilges, vil Aalborg Universitet positivt indgå i samtaler mhp at finde en konstruktiv model, således at Østerlars-projektet kan samarbejde tæt med PLOT.

Bilag 2: TILBUD PÅ PARKERUDSTILLING (fase 1)

Fra: ilanirit [mailto:ilanirit@netvision.net.il]
Sendt: 11. december 2009 07:37
Til: Nicolai Winther-Nielsen
Emne: Re: How do we proceed...

Dear Nicolai

I made some check during this week and this is what I can offer as exhibition curator of the Yad Ben Zvi Institute (http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsourc/judaica/ejud_0002_0003_0_02591.html) and organizer of the Parker exhibition to celebrate the 3000 year anniversary of Jerusalem.

1. The cameras of the Ecole Bibliqe are now in France they are willing to keep it there and to send them to Denmark when the time comes. The Ecole Bibliqe will arrange for commercial shipment services that will guarantee safe shipment to the exhibition site at Bornholm.

2. The exhibition was at 1996, and we have no records in our computers from that time. All production will therefore mean to

1. locate all the materials, scanning, graphic design and my work Including translation.
2. we will make replicas of the original clay vessels
3. we that all this will amount to 14,000 EUR and in order to save shipping we will give you the CD with all the graphics and you will arrange for digital printing in Denmark
4. If we do the printing and shipping from Israel we estimate an additional 10,000-8000 EUR, or in total 20,000-25, 000 EUR

----- Original Message -----

From: Nicolai Winther-Nielsen

To: ilanirit

Sent: Friday, December 11, 2009 11:26 AM

Subject: SV: How do we proceed...

Dear Nirit,

Thank you so much for your response and for sending this offer work for the Østerlars exhibition project. In my view your estimates of costs for production seem entirely reasonable, and it should be feasible for us to continue with our plans to fund the first phase of the project for digitalization and production, provided our project receive funding for 2010. As for the printing I actually believe that it will be preferable for us to do handle this in Denmark, because we can then print everything in one go and we can also explore ways to develop digital and mobile technology and videos in addition to the printing. If you saw our great exhibition site you would immediately understand why digital media may be the best solution and how we can integrate the Parker exhibition in a much larger picture.

I hope to be back with a positive response.

Best wishes

Nicolai Winther-Nielsen

Lektor, teol. dr.

Dansk Bibel-Institut og Aalborg Universitet

Home tel: +45 39697929

Office tel: +45 33135500

E-mail: nwn@dbi.edu

Skype: nicolaiw-n

www.3bm.dk

www.e-3bm.com

3BM
bibelsoftware & multimedier

Bilag 3: PLAN FOR FORSVARSMUSEET (fase 2)

Fra: Jan Eskildsen [<mailto:jeskildsen@gain.dk>] i mail 28. Maj:

"Udstillingen arrangeres i samarbejde med Niels Geckler, der er leder af Bornholms Forsvarsmuseum og har en bred erfaring fra tidligere med forberedelse og afvikling af udstillinger.

Niels Geckler er cand. mag. i historie med speciel interesse og viden inden for militærhistorie. Kastellet ved Bornholms Forsvarsmuseum i Rønne er bygget på en måde, der minder om Østerlars kirke med meget tykke mure og flere etager samt glughuller og som noget specielt for Kastellet med åbninger til kanoner.

Kastellet har oprindeligt haft indgang i første sals højde, hvor man kom til ved hjælp af en leddelt træstige, som man kunne hive op, når alle mand var kommet ind. En lignende åbning i første sals højde (eller første stokværk, om man vil) har der været i Østerlars kirke, men omkring 1100 havde man ingen kanoner, kun spyd, sværd og økser. Man var altså i sikkerhed, når man var inde i kirken. Af samme grund er kirken i flere publikationer blevet omtalt som en kirkeborg - hvor såvel tiende som den lokale befolkning kunne være i sikkerhed.

I forbindelse med udstillingen, der kan blive arrangeret med plancher og indlån af genstande udefra, vil Niels Geckler udarbejde en artikel / et kapitel til et hefte, hvori han redegør for datidens "militær" og hvori han drager sammenligning mellem Kastellet og Østerlars kirke."

Bilag 4: PLAN FOR PERSUASIV TEKNOLOGI

I projektet opbygges sammen med Aalborg Universitet/Kaj Munk Museet eller med Borgcenter Vordingborg en udstilling via ny teknologi. Borgcenter Vordingborg har planer om et projekt, der skal stå færdigt i 2013 (<http://www.berlingske.dk/danmark/teknologi-skal-goere-1000-tallet-levende>). Mange af disse ideer minder om tankerne for Østerlars, og det var ikke utænkeligt at der kunne samarbejdes om borge i middelalderen:

»På Danmarks Borgcenter i Vordingborg ligger under græsset på borgbanken resterne af Nordeuropas største middelalderlige kongeborg. Bare 20 cm under fødderne hviler nogle af datidens mest betydningsfulde mænd og kvinder. Og svaret på, hvordan borgen og de mennesker, der boede dér, i overført betydning bringes til live, er: med den mest avancerede informationsteknologi.

Derfor vil man snart kunne se folk gå rundt i borgterrænet med audioguides i form af smartphones med touchscreen, video og GPS - deres egne eller borgmuseets - på stedet, hvor der allerede i 1000-tallet lå en kongsgård, og hvor Valdemar Atterdag i 1360'erne udbyggede den eksisterende borg som et enormt fæstningsværk til værn mod Hansestæderne syd for Østersøen.

Skræddersyet guide

»Man vil kunne opleve 30 animationer af dele af borgen, der ikke længere er synlige, f.eks. Sankt Andreas Kirken, hvor flere konger er blevet kronet, og hvorfra biskop Absalon sendte korstog af sted. Her vil nogle stålplinte markere kirkens omrids og højde og enkelte af gravene bliver fritlagt. Et andet sted kan man stå, hvor vagten i 1326 så fjendens 20.000 mand nærme sig til danmarkshistoriens største belejring,« fortæller museumschef Keld Møller Hansen, Museerne i Vordingborg.

»På audioguiden vil man kunne se en arkæolog fortælle om udgravninger på stedet eller klip fra film, der handler om perioden - man får kort sagt adgang til kæmpestore databaser. Men en 12-årig dreng og en 50-årig gymnasielærer interesserer sig ikke for det samme, og derfor skræddersyr vi guiden til hver enkelt besøgende. Ved at besvare en række spørgsmål om bl.a. uddannelse, interesser, hvor man kommer fra, og hvor man bor, får man lagt en individuel rute rundt på udstillingen og i terrænet.

På Danmarks Borgcenter sidder også tre videnskabelige medarbejdere, der forsker i de omkring 1.200 borge, der blev bygget i Danmark i middelalderen. Alle nye oplysninger bliver tilgængelige via audioguiden, så næste gang, man besøger stedet, kan man få helt nye oplevelser.

Borgterrænet i Vordingborg er fredet, så det er begrænset, hvad man må lave af udgravninger og installationer. En del af en ringmur, der i borgens velmagtsdage var ni meter høj, stikker op af jorden, og noget af voldgraven er også tilbage. Kun ét af de syv forsvarstårne, der i borgens velmagtsdage knejsede for at advare angribende fjender, står intakt tilbage, nemlig det 26 meter høje Gåsetårn.

»Vi er ved at fritlægge en del af forgrunden, så dobbelt så meget af murene kommer frem i lyset, og torvet, hvor hovedporten lå, bliver i løbet af sommeren omdannet til et rekreativt byrum med markering af indgangen til borgen,« siger Keld Møller Hansen.